

FACT-CHECK-LIST

Nástroj pro ověřování pravdivosti zpráv

1 Médium

- **Zkontrolujte URL.** Hledejte zvláštnosti. Není to jen nápodoba jiného média?
- **Máte s médiem předešlou zkušenost?** Byly jeho zprávy v minulosti spolehlivé? Jaké jiné články uvádí?
- **Kdo je majitelem?** Jaké má zájmy? Proč zprávu šíří a médium provozuje?
- **Užitečné nástroje:** [Bullshit detector](#), [Štít proti hoaxům](#), [Newsguard](#), [Rating médií Nadačního fondu pro nezávislou žurnalistiku](#)

2 Nadpis x obsah článku

- **Souhlasí nadpis** se zbytkem článku nebo je zavádějící?
- **Sedí článek logicky?** Dopouští se argumentačních faulů? Obsahuje gramatické chyby?
- **Odpovídá článek vašemu názoru?** (pozor na klam potvrzení X buďte všímaví ke svým pochybnostem)

3 Autor

- **Je uveden?** Dohledáte jeho jméno a kontakt na webu média?
- **Znáte ho?** Jaké jiné články píše? Věnuje se tématu dlouhodobě?
- **Je to opravdu on?** Opravdu existuje? Najdete o něm více informací?

4 Zdroje a odkazy

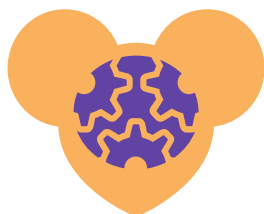
- Zkontrolujte, jestli jsou **odkazy** funkční a jestli odkazují tam, kam tvrdí.
- **Souhlasí obsah** odkazovaných zdrojů s tvrzeními v článku?

5 Kontext

- Neobjevil se stejný text, fotografie či video **dříve v jiném kontextu**?
- Proč dané médium nebo člověk zprávu šíří? Jaký může mít **zájem**?
- **Dočtete se o zprávě i z jiného média?**
- Neodhalili zprávu jako falešnou už jiní **fact-checkeři**? (www.hoax.cz, www.demagog.cz, www.myty.sk, www.manipulatori.cz, www.hoaxorfact.com, www.snopes.com, www.hoaxes.org, ...)

6 Autenticita fotografií a videí

- Není fotografie upravená **photoshopem**?
- Nemůže být video podvrh – **Deepfake**?
- **Nástroje:** images.google.com, www.tineye.com, www.citizenevidence.org, [invid](#), mapy, street views ...

**KRITICKÉ
MYŠLENÍ**

Ing. Lukáš Hána

lukas.hana@growjob.com

+420 777 759 378

www.krimys.cz | [#krimyš](#)